

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE vedoucí práce

Autor/ka práce: Bc. Kateřina Faltusová

Studijní program: Předškolní pedagogika

Název práce: Využití naučné literatury s tematikou hmyzu v praxi mateřské školy

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponentka práce: PhDr. Monika Kadrnožková, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost, příp. zahraniční zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice, formátu citací.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP
--	----------	----------	---	---	----

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Diplomantka Kateřina Faltusová si vybrala téma na základě vlastního zájmu, což je patrné jak v teoretické, tak praktické části práce. Oceňuji autorčinu systematickosti při zpracování práce.

Teoretická část nejprve charakterizuje dítě v předškolním věku s ohledem na téma práce, následně vymezuje environmentální výchovu, její pojetí a zastoupení v RVP PV. Další dvě kapitoly jsou věnovány charakteristice literatury pro děti a práce s knihou v prostředí MŠ, včetně čtenářských strategií, které autorka uplatňuje v praktické části práce. Dodala ještě stručnou kapitolu a environmentálním citěním a situačnímu a zážitkovému učení. Teoretická a empirická část jsou tak vhodně provázány. Diplomantka dokázala postihnout podstatu, citovat, parafrázovat vhodné pasáže, prostudovala celou řadu domácí literatury, včetně té aktuální, i zahraniční studii.

Cíle empirické části práce, která byla založena na designu akčního výzkumu, byly celkem čtyři a vhodně provázány: vytvořit lekce s naučnou literaturou o hmyzu přispívající k rozvoji přírodovědných znalostí u dětí ve vybrané třídě mateřské školy; ověřit dopad těchto lekcí na znalosti dětí; zjistit oblíbenost vybraných naučných knih o hmyzu dle věku a pohlaví dětí; a zmapovat čtenářské zázemí dětí, které mohlo mít vliv na znalosti dětí a jejich přístup ke knihám.

K dosažení cíle diplomantka volila vhodné metody sběru dat: pretest – posttest u každé aktivity, rozhovory s dětmi, jejich zúčastněné pozorování, aktivitu k zjištění oblíbenosti knih u dětských respondentů a dotazník pro rodiče dětí z výzkumného vzorku. Nejen, že autorka zvolila vhodnou metodu triangulace dat, ale rovněž volila výborné postupy k tomu, aby získala reflexi pro veškerou svou činnost. Detailnější by ještě mohl být popis výzkumného vzorku, včetně charakteristiky dětí, která je detailnější u výsledků testů i vyhodnocení čtenářského zázemí v hodinách.

Cílem jednotlivých lekcí bylo podpořit rozvoj přírodovědných znalostí dětí skrze práci s dětskou naučnou literaturou; vést děti ke čtenářství a vztahu k přírodě a živočichům žijícím v ní. Jednotlivé lekce jsou strukturované podle jednotného formátu. Autorka v nich prokazuje, že je vhodná zvolit kvalitní tituly z oblasti literatury pro děti, naplánovat vhodný tematický blok, řízené činnosti i doprovodné aktivity. Podstatná je také reflexe, kterou uvádí, včetně autentických komentářů dětí, a vyhodnocení oblíbenosti knih dětskými respondenty. Zde rovněž reflektuje, jak pro děti ve výzkumném vzorku byla tato aktivity zpočátku náročná, ale na druhé straně byl i z jejich zdůvodnění patrný velký pokrok v oblasti zhodnocování jejich výběru.

Následně autorka vyhodnocuje velice přehledně odpovědi na všechny výzkumné otázky – využívá grafické znázornění, které umožňují sledovat pokrok dětí, a slovní komentáře, které graf doplňují. Autorka kromě shrnujících dat respektuje i individualitu jednotlivých dětí a vyhodnocuje jejich pokrok ještě individuálně.

Následně diplomantka ještě vyhodnocuje dotazník pro rodiče dětí zapojených do výzkumu – zde rozkrývá rodinnou čtenářskou infrastrukturu i zájem dětí o dané téma hmyzu tak, jak ho vnímali rodiče. Autorka tak vzorově triangulovala sesbíraná data. Následně se navrácí k stanoveným výzkumným otázkám, propojuje všechna získaná a analyzovaná data, stručně shrnuje odpovědi na výzkumné otázky a plní cíle diplomové práce, které si formulovala.

Autorka v této práci prokázala, že je schopna naplánovat kvalitní lekce, jež mají základ v literatuře pro děti, kterými je možné dětem zprostředkovat přírodovědné téma, a navíc je motivovat i k hlubšímu zájmu o tuto problematiku a knihy a čtenářství obecně. Zároveň prokázala, že je schopna veškeru svou činnost příkladně reflektovat. To považuji za nesmírně cenné a inspirativní i pro další pedagogy.

D. Otázky k obhajobě

1. Pro děti ve Vašem výzkumném vzorku bylo zpočátku náročné zdůvodnit výběr oblíbené knihy k danému tématu. Postupně se ale tato jejich dovednost zlepšovala. Co byste doporučila pedagogům v začátku podobných aktivit?
2. Z zhodnocení knih bylo patrné, že některé děti inklinovaly k určitým typům ilustrací či knih (jako např. wimmelbuchy) – Jak v tomto případě, když si toho vyučující všimne, zareagovat? Je vhodné tento zájem spíše podporovat, či tlumit, případně jak?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 5. 1. 2024

Podpis